

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA RUSKÉHO A FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

TAŠKENT MINULOST A SOUČASNOST
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ksenija Skok

Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Jiřina SVOBODOVÁ, CSc.

PLZEŇ 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

28.dubna 2016

vlastnoruční podpis

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Mgr. Jiřině Svobodové, CSc., za odborné vedení a poskytnutí cenných rad. Mé poděkování také patří všem respondentům, kteří mi poskytli potřebné informace.

Obsah

Úvod.....	6
1 Uzbekistán a jeho charakteristika.....	7
1.1 Základní geografické údaje.....	7
1.1.1 Zeměpisná poloha.....	7
1.1.2 Geografické údaje.....	9
Vodstvo.....	9
Hory.....	11
Klima.....	12
1.2 Současný Uzbekistán.....	13
1.2.1 Demografické údaje.....	13
Etnické složení obyvatelstva a jazyky.....	14
Školství.....	14
1.3 Státní zřízení a politická situace.....	15
1.3.1 Státní symboly.....	16
2 Taškent – hlavní město Uzbekistánu.....	20
2.1 Stručně z historie města Taškent.....	21
2.1.1 Pamětihodnosti.....	22
Monument Statečnost.....	23
Náměstí Nezávislosti.....	24
Taškentský cirkus.....	25
Bazar Čorsu (rusky Чорсы).....	26
2.1.2 Aktuální rozvoj města.....	29
Taškentská televizní věž.....	29
Doprava.....	30
2.2 Dotazník – aktuální průzkum.....	32
2.2.1 Vyhodnocení dotazníku.....	33
2.2.2 Vzor dotazníku.....	35
Závěr.....	36
Resumé.....	38
Abstract.....	38
Seznam použité literatury.....	39
Seznam obrázků.....	40

Úvod

Bakalářská práce je věnována Taškentu – hlavnímu městu Uzbekistánu. Téma seznamující jednou z bývalých svazových republik jsem zvolila zejména proto, že je mi tato země blízká a pocházejí odtud mí příbuzní. Podle mého názoru v Čechách je velice málo známo o Uzbekistánu, proto bych chtěla v bakalářské práci nastínit základní informace o této zemi a pokusit se o přiblížit aktuální život asijské země.

Práce je rozdělena do dvou základních kapitol. V první bude nejprve věnována pozornost základním geografickým údajům o Uzbekistánu. Bude vymezena poloha této asijské země a její sousedství s pěti státy. Zmíněny budou nejdůležitější a nejznámější hory a řeky. Stručně bude charakterizováno státní zřízení a současná politická situace. V závěru kapitoly jsou popisovány státní symboly Uzbekistánu.

Druhá kapitola se bude zabývat hlavním městem Taškent. Stručně je nastíněna historie města. Výběrově budou popsány některé pamětihodnosti. Vybrala jsem památky, o kterých se domnívám, že jsou z hlediska turistického nejlákavější. Výběr památek ovlivnily rovněž mé vlastní zkušenosti. V kapitole bude pozornost věnována rozvoji města, kam neodmyslitelně patří rovněž doprava. K nejdůležitějším dopravním prostředkům patří metro a železnice.

Poslední část kapitoly bude zaměřena na průzkum mezi rodáky a rodinnými příslušníky z Uzbekistánu, kterým bude zadán dotazník, obsahující šest otázek. Smyslem dotazování je zjištění obecných informací o vztahu bývalých občanů Uzbekistánu k tomuto státu. Získané údaje k jednotlivým otázkám budou vyhodnoceny a výsledky budou graficky znázorněny.

1 Uzbekistán a jeho charakteristika

1.1 Základní geografické údaje

1.1.1 Zeměpisná poloha

Oficiální název země je Republika Uzbekistán. Do roku 1991 patřila tato republika do svazových republik Sovětského svazu. Svou nezávislost vyhlásila v roce 1991 po rozpadu SSSR na patnáct nástupnických států. Po rozpadu SSSR vzniklo Společenství nezávislých států,

a i Uzbekistán se stal členem této organizace. Prezidentem byl zvolen Islam Karimov, tehdejší člen místní komunistické strany, volby však byly označeny jako nedemokratické.

Uzbekistán je vnitrozemský stát, který se nachází v centru Střední Asie. Pro názornější představu uvedeme základní informace o státech, se kterými má Uzbekistán společnou hranici. [17]

Obrázek 1: Mapa Uzbekistánu a sousedních států

Uzbekistán sousedí s pěti státy. Severovýchodně hraničí Uzbekistán s Kazachstánem v délce 2203 km, na východě a jihovýchodě s Kyrgyzstánem v délce 1099 km s Tádžikistánem má hranici dlouhou 1161 km. Druhá nejdelší hranice po Kazachstánu je na západě s Turkmenistánem 1621 km. Naopak nejkratší hranice vede na jihu s Afghánistánem, která je dlouhá 137 km. Celková délka stání hranice činí 6221 kilometrů.

Kazachstán

Kazachstán leží ve Střední Asii. Celková plocha země – 2,72 milionu kilometrů čtverečních. Na severu a západě Kazachstán hraničí s Ruskem, na jihovýchodě s Čínou, na jihu s Kyrgyzstánem, Uzbekistánem a Turkmenistánem. [25]

Kyrgyzstán

Kyrgyzstán se nachází v centrální Asii, jeho rozloha činí 198 500 km². Na severu hraničí s Kazachstánem, na východě a jihovýchodě s Čínou. Hranice s Tádžikistánem vedou na jihozápadě a s Uzbekistánem na západě. Počet obyvatel Kyrgyzstánu je okolo 5,2 milionu lidí.

Tádžikistán

Tádžikistán se rozkládá ve Střední Asii, rozloha státu je 143 100 km². Na západě a severu tento asijský stát hraničí s Kyrgyzstánem a Uzbekistánem. Východním sousedem je Čína. Na jihu sdílí Tádžikistán hranice Afghánistánem. Hlavní město Tádžikistánu je Dušanbe.

Turkmenistán

Stát o celkové rozloze 491,2 tisíc km², který se nachází v jihozápadní části Střední Asie. Turkmenistán má společné hranice s Uzbekistánem na východě, Kazachstánem na severu, Afghánistánem a Íránem na jihu. Západ země omývá Kaspické moře, na jehož území se nachází hranice Turkmenistánu s Ruskem a Ázerbájdžánem. Hlavním městem Turkmenistánu je Ašchabad.

Afghánistán

Afghánistán se nachází v centrální části Asie, 137 kilometrů tvoří hranici s Uzbekistánem, na severu hraničí s Tádžikistánem. Hranice s Čínou sdílí na severovýchodě a na východě s Pákistánem. Na západě je další sousedem Afghánistánu

Írán. Na severozápadě jej 744 km spojují s Turkmenistánem. Celková rozloha Afghánistánu činí 647 500 km², hlavním městem je Kábul.

1.1.2 Geografické údaje

Celková rozloha Uzbekistánu je **447 400** kilometrů čtverečních. Z toho 95 % tvoří pevnina a 5 % je vodní plocha. Příroda země představuje zvláštní kombinaci rovinaté krajiny a horského terénu. Roviny se nachází na jihozápadě a severozápadě. Skládají se z plošiny Ust'jurt (Устюрт), v deltě¹ Amudarji a pouště Kyzylkum. Ve střední a jihozápadní části této pouště jsou poměrně velké horské vrchoviny. Hory a podhůří, které zabírají asi třetinu území republiky jsou na východě a jihovýchodě, kde se pojí s mocnými horskými útvary, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu.

Mezi horami se nachází údolí a pláně. Jedna z největších dolin je Ferganská dolina. Rozkládá se na ploše více než 370 kilometrů čtverečních. Šířkou dosahuje 190 km. Tři strany údolí jsou obklopeny horami, pouze západní strana je otevřená. [1]

Vodstvo

Nejdelší řeky v Uzbekistánu i v celé Střední Asii jsou Amudarja (Амударья) a Syrdarja (Сырдарья). Celková délka Amudarji je 1437 km, Syrdarji 2137 kilometrů. Syrdarja překonává Amudarju v délce, ale je méně vodnatá.

Amudarja

Amudarja je nejvodnatější řeka Střední Asie, pramení na území Tádžikistánu, vzniká na soutoku řek Pjandž (Пяндж) a Vachš (Вахш). Délka řečiště je 1400 km. Řeka protéká územím Tádžikistánu, Afghánistánu, Uzbekistánu a Turkmenistánu, vlévá se do Aralského jezera. Název Amudarja pochází ze spojení slov "Amu" (název starobylého města Amul [Амуль]) a slova "daru", což znamená řeka.

Dříve se tato řeka jmenovala Vachš. Dnes název Vachš nese jen její přítok. V různých dobách tuto majestátní řeku nazývali Raha, Aranha, Okuz, Okšo, během tažení vojsk Alexandra Makedonského do Asie ji Řekové nazývali Oksus.

¹ Říční delta je typ ústí toku do jezera, moře, oceánu nebo jiné vodní plochy. Jejím typickým znakem je značná sedimentace naplavenin a větvení hlavního toku do mnoha ramen a kanálů.

Na březích řeky se během staletí objevovala a mizela velká města. Dnes se v blízkosti řeky nacházejí města: Termez, Turkmenabad, Urgenč a Nukus (Термез, Туркменабад, Ургенч а Нукус). V minulosti byla Amudarja hojně využívána pro lodní dopravu, dnes už jen zřídka uvidíme malé lodě u města Turkmenabadu. Na dolním toku se obyvatelé zabývají rybolovem a v horní části, na území Tádžikistánu, jsou postaveny přehrady, jež jsou zdrojem elektrické energie. Amudarja se využívá především pro zavlažování polí, které je tak intenzivní, že se voda prakticky nedostane do vysychajícího Aralského jezera.

Syrdarja

Syrdarja je nejdelší řeka Střední Asie, její délka činí více než 2200 km. Protéká přes území Kyrgyzstánu, Uzbekistánu, Tádžikistánu a Kazachstánu. Pramení v blízkosti Namanganu (Наманган) ve Ferganském údolí, při soutoku kyrgyzských řek Naryn (Нарын) a Karadarja (Карадарья), protíná malou část Tádžikistánu, kde na jejím břehu stojí starobylé město Chudžand (Худжанд), poté se jižně od Taškentu opět vrací do Uzbekistánu.

Velká část koryta řeky prochází stepí Kazachstánu, kde byla vybudována taková města jako např. Kizil-Horda a Bajkonur (Байконур). Po dvou tisících kilometrech se tok řeky Syrdarji, protékající severní částí Střední Asie, vlévá do Malého Aralu.² Na středním a dolním toku je Syrdarja velmi klikatá, tvoří četná záplavová území a kanály, které prorůstají rákosím a tvrdolistými křovinatými lesy.

Záplavové oblasti jsou všeobecně využívány v zemědělství, pěstuje se zde hlavně rýže. Ústí řeky je blátivé a místy se vyskytují malá jezírka.

Na Syrdarje bylo vybudováno několik vodních nádrží, které se využívají k výrobě elektřiny. Nejznámější přehradní nádrže jsou Kajrakkumská³ a Čardarinská.⁴ Během povodní v roce 1969 nebyla Čardarinská vodní nádrž schopna pojmout obrovský objem vody, proto bylo rozhodnuto odvést vodu do Ajdarkulské nížiny⁵. V důsledku toho zde

-
- 2 Malý Aral nebo-li Malé Aralské jezero je severní část prakticky vyschlého Aralského jezera. Nachází se na území Aktubinské a Kyzylordské oblasti v Kazachstánu. K definitivnímu oddělení severní části došlo v roce 1990, kdy se hladina snížila natolik, že jižní část již nebyla napájena vodou. Severní část je pozůstatek a zároveň jediná část původního jezera, která má šanci na obnovu.
 - 3 Kajrakkumská přehrada je přehradní nádrž, která se nachází v západní části Ferganské doliny na území Tádžikistánu a Uzbekistánu. Její rozloha činí 513 km². Délkou dosahuje 55 km a šířkou 20 km.
 - 4 Čardarinská přehradní nádrž je přehradní nádrž na území Jihokazašské oblasti v Kazachstánu a také zasahuje do Uzbekistánu. Rozloha - 900 km². Je 70 kilometrů dlouhá.
 - 5 Na území Samarkandského a Džizzakského vilajátu v Uzbekistánu se nachází jezero Ajdarkul, které je jedním ze tří uměle vytvořených jezer o ploše 4000km² obsahující brakickou vodu.

vzniklo jezero Ajdarkul. V následujících letech, z důvodu opakovaných záplav, jezero dosáhlo své současné úrovně a stalo se druhým největším jezerem Uzbekistánu.

Původ názvu řeky Syrdarja dodnes vyvolává spory vědců, za pravděpodobnou lze považovat verzi, kdy je název spojován s turkickým národem "šir" (шир), který žil na břehu Syrdarji. [18]

Hory

Uzbekistán, který se nachází v samém srdci Asie, leží z větší části v rovinaté krajině, postupně od západu na východ krajina této slunné země přechází do pohoří Ťan-Šan (Тянь-Шан) a Pamir (Памир). Průměrná nadmořská výška hor Uzbekistánu se pohybuje od dvou do tří tisíc metrů. Jestliže pohoří Sultan-Uvais (Султан-Увайс) v Karakalpakstanu (Каракалпакстане) nepřesahuje 500 metrů nad mořem, potom vrcholy Hissarského hřbetu (Гиссарского хребта) v Surhandaru (Сурхандарье) se zasněženými vrcholky hor přesahují výšku až 4000 metrů. Z hlediska geologického jsou hory Uzbekistánu velmi staré, svahy jsou často mírné, přesto četné řeky, stékající ze zasněžených vrcholů, za miliony let vyhloubily na mnoha místech hluboké a malebné kaňony, jako je například Gulkamský průsmyk (Гулькамские теснины).

Jednotlivé regiony Uzbekistánu spojuje mnoho kilometrů horských silnic a také malebné průsmyky. Nejznámější je průsmyk Kamčik (Камчик), spojující Taškentskou oázu s Ferganskou kotlinou, dále pak průsmyk Tachtakoroča (Тахтакороча), který protíná silnice mezi Samarkandem (Самарканд) a Šachrisabzem (Шахрисабзом).

Fauna v horách Uzbekistánu je velmi různorodá, nemalý vliv na to má velký počet přírodních rezervací. K největším zvířatům žijícím v horách, lze zařadit medvěda plavého, vlky, sněžného leoparda Irbise, dále pak středoasijskou ovci Argali. Kromě toho zde žijí svišti, divoká prasata, draví ptáci, narazit můžeme i na lišky a dikobrazy. Náhodné setkání s těmito zvířaty je spíše nepravděpodobné, avšak můžeme pozorovat horské orly vznášející se nad horami. [19]

Klima

Uzbekistán leží v mírném subtropickém klimatickém pásmu, je pro něj typické horké, kontinentální a suché podnebí. Průměrná roční teplota vzduchu se pohybuje mezi devíti stupni Celsia na severu až šestnácti stupni Celsia na jihu. Od severu na jih se mění i zimní teploty: průměr pro leden je od -10 do 2-3 °C, absolutní minimum - od -25 až do -38 °. V létě na rovinatém území Uzbekistánu průměrná teplota dosahuje 30 °C, běžně je až 42 °C. Na horách v nadmořské výšce nad 3000 m klesá v létě průměrná teplota na 22-20 °C. Povrch půdy v létě dosahuje teploty až 60 stupňů Celsia , v písčné poušti až 80 °C.

Srážky na území Uzbekistánu jsou rozděleny nerovnoměrně. Na pouštních pláních Kyzylkum (Кызылкум) nebo Priaralje (Приаралье) za rok spadne někdy méně než 100 mm. V podhůří a horách roční součet srážek dosahuje 900 mm. Léto je parné a bez deště. Značná část ročních srážek připadá na jaro (30 – 50 %), v zimě pak činí asi 25 – 40 %. Nejsušší je léto, kdy spadne pouze 1 – 6%, srážek na podzim pak 10 – 20 %.V podstatě se dá shrnout, že léto je v Uzbekistánu delší, parné a suché a zimy jsou poměrně studené, ale krátké. [17]

1.2 Současný Uzbekistán

1.2.1 Demografické údaje

Co se týká územní struktury, Uzbekistán je administrativně členěn na 12 oblastí (oblast – viloyat). Jsou to Andižanská, Bucharská, Džizacká, Ferganská, Chorézmská, Kašadarjinská, Navojská, Namanganská, Samarkandská, Surchardarjinská, Syrdarjinská, Taškentská + hlavní město Taškent. Zahrnuje též autonomní Republiku Karakalpakstan s vlastní vládou a parlamentem, hlavní město Nukus. V Uzbekistánu je registrováno celkem 120 měst a 115 sídlišť městského typu, kde žije celkem 9,4 miliónu osob, což je 37% celkového počtu obyvatel. Ostatní obyvatelstvo žije v kyšlacích (Horských vesnicích) a aulech (sídliště vesnického typu).

Uzbekistán je nejlidnatější republika Střední Asie (žije zde více než 60 % obyvatel), v počtu obyvatel zaujímá třetí místo ve Společenství nezávislých států (na prvním místě je v počtu obyvatel Rusko, na druhém - Ukrajina). V Republice Uzbekistán žije 24,6 milionu lidí. Hustota obyvatel je 50,4 osob na kilometr čtvereční. Osídlení je na území republiky nerovnoměrné, převážnou část (60 %) tvoří obyvatelé venkova.

Koncentraci obyvatel především v zelených oázách lze vysvětlit tím, že v Uzbekistánu převládá hornaté, pustinné území a z větší části vyprahlá krajina. V pouštních oblastech je hustota obyvatelstva velmi nízká. Některé oblasti Uzbekistánu, například Andižanský viloyat, tj. Andižanská oblast (Андижанский вилоят) podle hustoty osídlení mnohokrát předčí jiná území. Lze konstatovat, že proces urbanizace⁶ je velmi pomalý. Od roku 1980 se poměr městského a venkovského obyvatelstva téměř nezměnil. Pro Uzbeky je spíše typické trvalé usídlení na určitém místě, migrace je poměrně nízká, stejně tak emigrace do zahraničí. Růst počtu obyvatel, je i přes určitý pokles, stále vysoký.

Hlavními faktory, které ovlivňují sociodemografickou situaci v Uzbekistánu, je existence silné a stabilní rodiny, která je považována za základ společnosti, jako charakteristický rys společnosti lze uvést vysoký podíl obyvatelstva na venkově, dále pak snížení úmrtnosti a zvýšení průměrné délky života. V Uzbekistánu přetrvává vysoký počet sňatků, naproti tomu míra rozpadu rodin je jedna z nejnižších na světě. Na 16,5 manželství připadá jeden rozvod. Uzbecké rodiny jsou tradičně silné. Rodina zde byla a zůstává

6 Koncentrace hospodářského i kulturního života do velkých měst na úkor venkova.

jednou z nejdůležitějších životních hodnot. Porodnost je vysoká, zejména na venkově. Se zlepšením životní úrovně, zdravotního a sociálního pojištění, ekologických aktivit klesá celková úmrtnost.

Ve struktuře obyvatelstva tvoří 49 procent muži a 51 procent ženy. Na venkově je tento poměr téměř totožný. Děti a mládež (0 - 14 let) se na celkovém počtu obyvatel podílejí 40,8 %, dospívající (15 - 29 let) 28,3 %. Celkový podíl dětí, dospívající a mládeže představuje přibližně 70 %, tj. více než 2/3 veškerého obyvatelstva republiky. [12]

Etnické složení obyvatelstva a jazyky

Většinu obyvatel (80 %) tvoří Uzbekové, deset procent jsou příslušníci jiných národů Střední Asie, 5 % z toho jsou Tádžikové, 3 % – Kazaši, 2,5 % – Karakalpakové (каракалпакки) a jedno procento tvoří Kyrgyzové, stejně tak i Turkmeni, atd. Největší etnickou menšinou zůstávají Rusové (5,5 %), bydlí zde také Tataři, Ukrajinci a Židé. Oficiálním jazykem je zde uzbečtina, kterou hovoří 74 % obyvatel. Ve městech je široce rozšířený ruský jazyk, který používá přibližně 14 % obyvatel.

Podle ústavy je Uzbekistán sekulární stát⁷, ale přibližně 88 % obyvatel vyznává islám (Uzbekové a další národy Střední Asie), devíti procentní podíl připadá na vyznavače pravoslavného křesťanství.

Školství

Přestože po získání nezávislosti Uzbekistán začal předělávat vzdělávací systém, stále přetrvávají mnohé rysy bývalého sovětského režimu. Mnozí učitelé a úředníci v systému státního školství se snaží oživit tradici Mekteb (muslimská náboženská škola). Bylo obnoveno studium staroarabské abecedy, na které se dříve zakládalo uzbecké písmo. Učební plány jsou revidovány, aby se více osvětlila středoasijská historie, literatura a kultura. Podle platného zákona by všechny děti měly navštěvovat školu po dobu osmi let. Podle oficiálních údajů je gramotných více než devadesát procent populace. V roce 1989 v Uzbekistánu fungovalo více než 500 odborných a technických škol a více než 40 vzdělávacích institucí.

7 Sekulární stát je stát, který není vázán na žádnou náboženskou ideologii a současně zajišťuje svým občanům svobodu vyznání.

V Uzbekistánu působí čtyři univerzity. Na největší z nich, Taškentské státní univerzitě, studuje více než 15 tisíc studentů, včetně posluchačů z ostatních zemí. Po protestech v areálu univerzity, které proběhly v roce 1989, bylo přijímání studentů na TSU sníženo. Hlavním problémem terciálního vzdělávání je nedostatečné financování. V důsledku toho se školné zvyšuje a mnozí studenti nemohou pokračovat ve studiu. Kromě toho, v roce 1990 mnozí kvalifikovaní učitelé a vědci opouštějí svoji vlast. V Uzbekistánu působí Akademie věd. Vědecké instituce, patřící do systému Akademie, vedou výzkum v různých oblastech vědy, včetně matematiky, jaderné fyziky a geologie. [26]

1.3 Státní zřízení a politická situace

V souladu s ústavou se 8. prosince 1992 stal Uzbekistán prezidentskou republikou. Hlavou státu je prezident, volený lidovým hlasováním občanů starších 18 let na pětileté období, po provedení změn v roce 2002 v ústavě se období změnilo na sedmileté. [2, s. 49]

Uzbecký prezident má rozsáhlé pravomoci. Nejen že je garantem ústavy a zákonů, ale také jmenuje premiéry, členy vlády, generálního prokurátora a jeho náměstky (s následným schválením parlamentu), představuje parlamentu kandidaturu na post předsedy a členy ústavního soudu, nejvyššího soudu, nejvyššího hospodářského soudu, předsedy představenstva centrální banky, předsedy Státního výboru pro ochranu přírody. Jmenuje diplomatické zástupce, bezpečnostní orgány, soudce atd.

Prezident podepisuje zákony, je oprávněn pozastavit a zrušit výkony orgánů státní správy a místních úřadů. Může vrátit zákon s námitkami parlamentu, který může přehlasovat prezidentské "veto" jen většinou dvou třetin hlasů. Ústava poskytuje hlavě státu právo vyhlásit výjimečný stav a vyhlášovat stav války.

Od roku 1990 post prezidenta Uzbekistánu nepřetržitě zaujímá Islam Karimov (Ислам Каримов). Nejvyšším zákonodárným orgánem je parlament nesoucí název Olij Mažlis (Олий Мажлис); skládá se ze dvou komor – senátu a zákonodárné komory. Senát má 100 členů, z nichž 84 jsou voleni na 5 let. Jedná se o poslance regionálních a místních orgánů vlády, dále pak 16 senátorů je jmenováno prezidentem. Všech 120 poslanců legislativní komory je voleno lidovým hlasováním na pětileté funkční období.

K pravomoci parlamentu patří přijetí a změna ústavy a zákonů, vypsání referenda, stanovení hlavních směrů vnitřní a zahraniční politiky, pravomoci úřadů a správní územní dělení, přijetí rozpočtu a legislativou nařízení celní, měnové a úvěrové politiky, ratifikace mezinárodních smluv, schválení prezidentských dekretů o vytvoření orgánů státní správy a také navrhovaných prezidentem kandidátů na státní a vládní posty. K výjimečné pravomoci Senátu patří právo na představení prezidenta, volba ústavního, nejvyššího hospodářského soudů, vedoucí státní komise pro ochranu přírody, generálního prokurátora, jmenování na jeho návrh diplomatických zástupců, předsedu centrální banky, schválení prezidentského dekretu a jmenování předsedy služby národní bezpečnosti, atd. [2]

Obrázek 2: Prezident Islom Karimov

1.3.1 Státní symboly

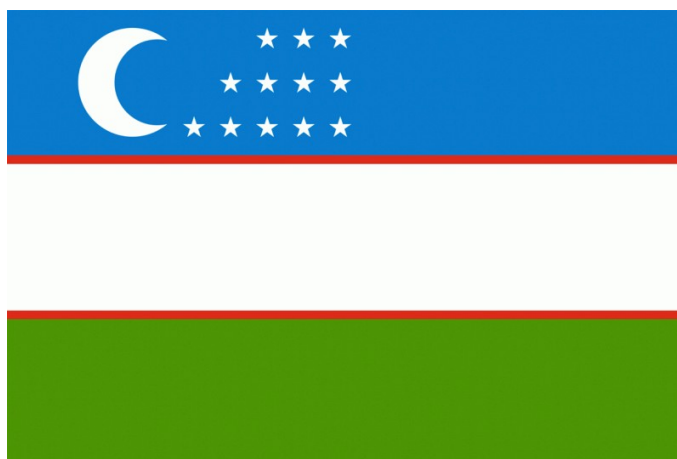
Státní vlajka

Dne 1. září 1991 se Uzbekistán stal nezávislou republikou a v souvislosti s tím země získala nové státní symboly. Jedním ze státních symbolů je vlajka, která vznikla 18. listopadu 1991. Symbolika vlajky má historické vazby na státy, které existovaly na území dnešního Uzbekistánu, a zohledňuje národní kulturní tradice a přírodní ráz země.

Vlajka představuje obraz, který se skládá ze tří vodorovných pruhů: modré, bílé a zelené barvy. Bílý pruh je olemován shora i zdola červenými čarami. Modrá barva vlajky

je symbolem věčného nebe a vody. Nebe a voda jsou považovány za dva hlavní prameny života. Modrá barva také symbolizuje turkické národy, k nimž patří Uzbekové. Bílý pruh na vlajce představuje mír, čistotu, touhu po mravní čistotě. Zelená je barva přírody a plodnost, rovněž je barvou islámu. Jeho vznik má dlouhou historii, která sahá do doby, kdy se Střední Asie stala součástí Arabského Chalífátu.

Červené pruhy na vlajce symbolizují vitalitu každého živého organismu. Kromě toho přeneseně znázorňují "cévy", které symbolizují řeky Amudarju a Syrdarju, vyživující Uzbekistán. Půlměsíc symbolizuje nově narozenou nezávislou muslimskou republiku. Dvanáct hvězd na vlajce představuje jasné nebe. Čisté nebe reprezentuje mír, světlo, blahobyt. Počet dvanácti hvězd připomíná kalendářní rok, počínaje Navruzem (Навруз) který značí příchod jara. [27]

Obrázek 3: Státní vlajka Uzbeké republiky

Státní znak

Na státním znaku je vyobrazeno hlavní bohatství země, charakterizující hospodářství Uzbekistánu. K hlavním zdrojům bohatství republiky patří bavlna, nazývaná "bílým zlatem." Bavlna je surovinou, s níž Uzbekistán zaujímá přední pozice na světovém trhu. Klasy pšenice symbolizují hojnost a bohatství. Klas a bavlna jsou na znaku převázány stužkou, která představuje státní vlajku, symbolizující konsolidaci národů žijících v republice.

Obrázek 4: Státní znak

Na znaku jsou také vyobrazeny dvě řeky - Amudarja a Syrdarja, které protékají územím země. V centru je znázorněn pták Chumo (Хумо) s rozevřenými křídly; pták je symbolem štěstí, míru, a dobra. Obraz slunce symbolizuje světlo a také zdůrazňuje jedinečné klimatické podmínky republiky. [27]

Státní hymna

Zákon o státní hymně Republiky Uzbekistán byl přijat 10. prosince 1992. Hymna symbolizuje suverenitu státu. Na vytvoření uzbecké národní hymny se v průběhu dvou let podílelo mnoho básníků a skladatelů. Týmová práce Abdulláha Aripova (Абдуллы Арипов), uzbeckého básníka a Mutaly Burchanova (Муталы Бурханова), uzbeckého skladatele, byla uznána jako nejlepší ze všech na zasedání parlamentu Olij Mažlis (Олий Мажлиса) republiky Uzbekistán. Tvůrci zdůrazňují, že píseň by měla znít slavnostně, vzhledem k tomu, že opěvuje slávu uzbeckého lidu. Níže uvádíme text státní hymny v uzbečtině a v jejím překladu do ruštiny. [27]

Originál hymny v uzbečtině

Серкуёш хур улкам, элга бахт,
нажот,
Сен узинг дустларга йулдош,
меҳрибон!
Яшнагай то абад илму фан, ижод,
Шухратинг порласин токи бор
жахон!

Накорат:

Олтин бу водийлар - жон
Узбекистон,
Аждодлар мардона рухи сенга ёр!
Улуг халк кудрати жуш урган
замон,
Оламни махлиё айлаган диёр!
Багри кенг узбекнинг учмас
иймони,
Эркин, ёш авлодлар сенга зур
канот!
Истиклол машъали, тинчлик
посбони,
Хаксевар, она юрт, мангу бул
обод!

Накорат:

Пřeklad hymny do ruského jazyka

Вставай, моя свободная страна, счастье народу,
удача,
Ты сама – друг среди друзей, о любимая моя!
Расцветай, о источник знания, науки,
Пусть слава твоя сияет вечно!

Припев:

Золотые эти долины - дорогой Узбекистан,
Славный дух твоих предков с тобой!
Сила великого народа в тяжкие времена
Создала тебя на радость всему миру!

Не угаснет вера великодушного узбека,
Свободные молодые поколения – твое сильное
крыло!
Оплот независимости, хранитель мира,
Правдолюбивая, о родина, вечно цвети!

Припев:

Золотые эти долины - дорогой Узбекистан,
Славный дух твоих предков с тобой!
Сила великого народа в тяжкие времена
Создала тебя на радость всему миру!

Олтин бу водийлар - жон
Узбекистон,
Аждодлар мардона рухи сенга ёр!
Улуг халк кудрати жуш урган
замон,
Оламни махлиё айлаган диёр!

V kapitole jsme nastínili nejdůležitější geografické údaje o Uzbekistánu. Uzbekistán se nachází ve Střední Asii, sousedí s 5 státy. Zemí protékají dvě velké řeky Amudarja a Syrdarja, které vyživují zemi. Hlavou státu je prezident Islom Karimov. Úředním jazykem je uzbečtina.

2 Taškent – hlavní město Uzbekistánu

Dříve než se budeme podrobněji věnovat hlavnímu městu Uzbeké republiky – Taškentu, stručně nastíníme polohu a podobu oblasti, ve které se rozkládá hlavní město. Taškentská oblast se nachází v severovýchodní části Uzbekistánu mezi západní částí pohoří Ťan-Šan (Тянь-Шан) a řekou Syrdarja (Сырдарья). Oblast hraničí na severu a severozápadě s Kazachstánem, na severovýchodě hraničí s Kyrgyzstánem, na východě s Namanganskou oblastí (Наманганская область) Uzbekistánu, na jihu s Tádžikistánem, na jihozápadě se Syrdarinskou oblastí (Сырдарьинская область). Taškentská oblast má 15 administrativních oblastí, 16 obcí a 18 osad městského typu.

Taškentská oblast je jednou z nejvíce rozvinutých oblastí Uzbekistánu. Oblast je bohatá na nejrůznější přírodní zdroje, včetně vodních zdrojů, lesů. Je zde také bohatá flóra a fauna, stejně tak i nerostné zásoby. Těží se zde zlato, stříbro, měď, hliník, železo, molybden, uran, uhlí, žula, mramor, vápno, kámen, atd. Zejména na území Taškentské oblasti v okolí města Angren (Ангрен) se nachází jeden ze tří největších uhelných lomů na území Uzbekistánu. Oblast je také jednou z nejvíce průmyslově rozvinutých regionů Uzbekistánu. [13]

Velkými městy v Taškentské oblasti jsou: Čirčik (Чирчик), Olmalik (Олмалик), Angren (Ангрен), Bekobod (Бекобод), Jangijul (Янгийул), Parkent (Паркент), Piskent (Пискент), Ochangaron (Охангарон), Keles (Келес), Činoz (Чиноз). Správním centrem Taškentské oblasti je město Taškent, který je samostatnou administrativní územní jednotkou.

Je třeba poznamenat, že v horských oblastech Taškentské oblasti se nacházejí nádherná místa pro dovolenou a turistiku. Je to například Čimgan (Чимган), Čarvak (Чарвак), Kumuškan (Кумушкан), Beldersaj (Белдерсай), Aktaš (Акташ), Birčmula (Бирчмулла), kde každoročně tráví dovolenou desítky tisíc lidí, včetně zahraničních turistů.

2.1 Stručně z historie města Taškent

Hlavním městem Uzbeké republiky je Taškent (uzbecky Toškent). Je to starobylé město s rozsáhlou a zajímavou historií. V roce 2009 obyvatelé Taškentu oslavili 2200 let existence města. Ne vždy se hlavní město jmenovalo Taškent, v různých obdobích se jmenovalo Čač (Чач), Šaš (Шаш), Binkent (БИНКЕНТ) a až od 12. století našeho letopočtu se začal používat název Taškent. Název je složen ze dvou slov – taš=kámen, kent=město. V hlavním městě žije přibližně 2 300 000 obyvatel. Město se rozpíná v širokém údolí řeky Čirčik, na západě poblíž pohoří Ťan Šan v nadmořské výšce 480 metrů.

Taškent byl typickým středověkým východním hliněným městem. Impozantní zeď s dvanácti branami a strážními věžemi chránily obyvatele města před napadením zvenčí. Do dnešní doby se z mnohakilometrových opevnění prakticky nic nezachovalo, snad jen moderní dekorativní imitace Samarkandské brány.

Uvnitř městských hradeb se nacházely jednopodlažní domy, které byly z nepálených cihel, měly ploché hliněné střechy. Tyto domy tvořily malé čtvrti - Mahalla, které byly obklopené úzkými uličkami. Na začátku 20. století bylo ve starém městě 21.000 takových domů, které dohromady tvořily téměř 280 Mahall.

Mahalla se spojovala ve větší území, kterým se říkalo dacha (даха), každá dacha měla svojí volenou administrativu. V Taškentu byly 4-dachy, jejich názvy se zachovaly dodnes: Šejchantaur (Шейхантаур) - na východě, Bešagač (Бешагач) - na jihu, Kukča (Кукча) - na západě, a Sibzar (Сибзар) - na severu starého města. Dachy zaujímaly strategickou pozici vzhledem k centrálnímu náměstí, které bylo centrem obchodního a společenského života . Mahally se dochovaly dodnes. [23]

Do 19. století byl Taškent součástí různých nezávislých států a chanátů existujících na území Uzbekistánu.

Rokem 1865 nastal velký zlom v historii města, které se dostalo pod nadvládu Ruské říše a bylo stanoveno centrem Turkestánské gubernie. Díky tomu pak mohlo být rozvíjeno jako moderní město. V 80.-90. letech 19.st. byly odstraněny středověké hradby, roku 1899 bylo napojeno na železnici spojující město s Kaspickým mořem a o 18 let později směřovala dráha i do Orenburgu.

Dne 11. listopadu 1917 proběhl převrat, v důsledku kterého se Uzbekistán stal součástí Sovětského svazu. Bohužel změna moci neproběhla klidně a během nepokojů byla zničena velká část historických památek. V roce 1930 se Taškent stal novou metropolí a vystřídal dosavadní Samarkand.

Další pohroma města přišla roku 1966 a Taškent byl prakticky zničen. Ničivá síla však nebyla vojenského původu. Metropolí postihlo ničivé zemětřesení. Díky následující přestavbě došlo k velkým změnám v rozvoji města. Při obnově vznikly široké bulváry, velké bloky domů a zástavba v podstatě probíhala ve stylu tehdejšího sovětského svazu. Mezi významné milníky patří rok 1977, kdy bylo otevřeno metro a dále pak rok 1985, kdy byla dokončena 375m vysoká televizní věž. Dopravou v Taškentu je níže věnována samostatná podkapitola.

Po roce 1991 Uzbekistán vyhlásil svou nezávislost a Taškent se stal metropolí státu.
[5]

2.1.1 Pamětihodnosti

Ničivé zemětřesení 26. dubna roku 1966 srovnalo téměř celý Taškent se zemí. Zemětřesení dosáhlo síly více než 9 stupňů Richterovy stupnice⁸. S pomocí ostatních sovětských republik však bylo město znovu vybudováno. Proto je Taškent moderní město s minimálním počtem historických památek, tedy většina staveb je datována až po tomto zemětřesení.

Byla vybudována nová sídliště a čtvrtě, architektonické celky a veřejné budovy. Dnes je Taškent hlavním dopravním uzlem ve Střední Asii. V dynamicky se rozvíjejícím městě se staví mnoho moderních budov, pro návštěvníky jsou budována velmi zajímavá muzea, parky a náměstí. Nově vznikající taškentská architektura je projektována tak, aby byla v harmonii s původní zástavbou, vzniklou ještě před zemětřesením.

8 Richterova stupnice (nebo také místní magnitudo zemětřesení, škála = měřítko, stupnice) představuje jediné číslo, kterým se popisuje velikost (síla) zemětřesení. Je to logaritmická stupnice o základu 10 počítaná z vodorovné amplitudy největšího posunu od nuly na seismografu. Rozdíl amplitud způsobený vzdáleností epicentra zemětřesení od seismometru je opravený odečtením logaritmu předpokládané amplitudy zemětřesení o místní magnitudu 0 v té vzdálenosti. Tato oprava umožňuje používat toto číslo jako absolutní měřítko pro velikost zemětřesení.

Monument Statečnost

Dne 26. dubna roku 1966 brzy ráno byl celý Taškent probuzen hlukem, který vycházel ze země. Městem otráslo zemětřesení destruktivní síly. Před očima občanů se v ten den zbořily jejich rodné domovy. Ve spěchu museli opustit svá obydlí a pak po několik dní žít ve stanech. Tehdy bylo zaznamenáno více než tisíc otřesů.

Obyvatelé města, žijící v seismické zóně, byli zvyklí na pravidelné otřesy, bohužel v dubnu 1966 se jednalo o otřesy příliš silné a zvláště ničivé. Zemětřesení o síly 8,3 stupně Richterovy stupnice proměnily Taškent v ruiny. Epicentrum zemětřesení se nacházelo v centrálních částech města. Byly zničeny více než dva miliony metrů čtverečních obytné plochy.

Obrovské neštěstí stmelilo obyvatele, lidé ze všech sil bojovali o přežití. Navzájem si pomáhali, nehleděli jen na svoje osobní neštěstí, pomáhali těm, kdo na tom byl ještě hůře. Za dobu, kdy zuřily živly, ve městě nebyl zaznamenán žádný případ loupeže.

Taškent byl znovu postaven, budoval ho celý svět. Na pomoc při rekonstrukci města přijeli stavitelé a projektanti ze všech republik bývalého Sovětského Svazu. Pomocníci přibývali a přinášeli s sebou techniku a stavební materiál. Již za tři roky Taškent získal svou podobu, tak jak ho známe dnes. Tato ničivá událost nebyla zapomenuta. O 10 let později, v roce 1976 byl na místě epicentra zemětřesení postaven Památník "Statečnost", symbolizující duchovní sílu a odvahu lidí, kteří se nesklonili před živlem.

"Srdcem" pomníku je krychle z černé žuly, stojící na stupních vítězů. Na jedné z jeho stran je vyryto datum – 26. dubna 1966, na druhé straně - ciferník s hodinami, šipky ukazují začátek času zemětřesení - 5 hodin 24 minut.

Obrázek 5: Monument Statečnost

Trhliny znázorněné klikatou mezerou, dělí krychli na dvě části, symbolicky zobrazují trhliny, které se objevily v zemi. Bronzová socha zobrazuje rodinu, která se stala svědkem přírodní katastrofy. Žena jednou rukou tiskne k sobě dítě, zatímco druhou se snaží se oddálit pohromu od svého dítě. Dvě milované osoby chrání svou hrudí muž, který je považován za hlavu rodiny. Stojí v popředí a je připraven zachránit svou rodinu. Památník "Statečnost" je nejnavštěvovanější památkou Taškentu.

Náměstí Nezávislosti

Náměstí Nezávislosti ("Мустақиллик Майдони"), není jen centrální památkou Taškentu, je jakýmsi symbol města, kde se konají slavnosti během státních svátků. Toto náměstí láká občany na dlouhé procházky alejemi.

Náměstí Nezávislosti je poměrně velké a zabírá více než 12 hektarů. Na úpatí obrovské majestátní kolonády se nachází šestnáct sloupů, vyrobeny jsou z bílého mramoru. Sloupy jsou navzájem spojeny kovovými tyčemi. Na sloupech stojí sochy čápů, kteří symbolizují mír a klid v zemi.

Poté, co projdeme alej, která začíná u centrálního oblouku "Ezgulik" (Эзгулик) (Oblouk dobré a vznešené snahy), dostaneme se k monumentu Nezávislosti (1991), který představuje suverenitu mladého Uzbekistánu. Památník Nezávislosti je žulový obelisk, na kterém je nainstalována zeměkoule s vyrytým obrysem několikrát zvětšeného Uzbekistánu, a symbolizuje touhu být nezávislým státem a členem světového společenství.

U památníku Nezávislosti, před podstavcem se nachází památník Šťastné matky, Vlast-Matka (2006) - postava ženy s dítětem v náručí. Žena a Matka je symbolem vlasti a moudrosti, chránící staleté tradice, a dítě vyobrazuje zářivou budoucnost mladého státu.

Nalevo od památníku Nezávislosti stojí budova Senátu horní komory Olij Mažlis (parlament Uzbekistánu). Naproti Senátu jsou různá ministerstva a další státní instituce.

Taškentský cirkus

Stáří Taškentského cirkusu dosahuje více než sta let, přestože se zpravidla uvádí jeho existence až od roku 1976. Vše se začalo koncem devatenáctého století, kdy byl Turkestanský kraj (Туркестанский край) místem konání cirkusových vystoupení, na kterých vystupovali umělci z Ruska a také umělci z různých evropských zemí. Právě v té době v Taškentu, stejně jako v Samarkandu, Andižanu (Андижане), Ferganě (Фергане), Namanganě (Намангане) a Urgenci byla postavena velká šarita, navenek připomínající pestře pomalované stany. V Taškentu se poprvé opravdový cirkus objevil v roce 1914. Stál úspěšně celá léta na stejném místě, avšak byl zničen při zemětřesení roku 1966.

O deset let později byl cirkus postaven znovu, a v roce 1999 byla provedena generální oprava. Nový cirkus se nachází na Chadre (Хадре), v blízkosti stanice metra s názvem Gofura Guljama (Гофура Гуляма). Obrovské kopule cirkusu nebesky modré barvy jsou vidět z dálky.

Obrázek 6: Taškentský cirkus

Stálá budova cirkusu je postavena v orientálním stylu. Zvenku je dům zdoben dekorativní mřížkou – pandžaroj (панджарой). Uvnitř je cirkus dekorován zářivými skleněnými vitrážemi s propracovanými vzory, keramické mozaiky, k pozoruhodnostem patří rovněž dřevořezby. Dveře, vedoucí do hlediště, jsou vyrobeny z ořechového dřeva a jsou zdobené dřevořezbou připomínající jemnou krajku.

Dlouhou dobu, ještě před postavením nové budovy, byl cirkus z větší části prostorem pro konání přednášek hostujících umělců, ale po postavení nové budovy po zemětřesení, začal plnit své hlavní poslání - propagaci národního cirkusového umění, které má bohatou historii a zvláštní tradice. V uplynulých letech zde bylo představeno více než dvacet tematických inscenací, názorně předvedeno více než sto vystoupení, z nichž každé je nezapomenutelné a jedinečné.

Bazar Čorsu (rusky Чорсу)

Historický bazar "Eski Žuva" (Эски жува) v překladu "Stará věž" je více známý pod názvem bazar Čorsu (Чорсу). Název je složený z dvou slov Чор-су - "čtyři cesty" nebo "čtyři proudy"; nachází se ve Starém městě na křižovatce čtyř nákupních ulic. Po celý rok je bazar impozantní svým barevným zbožím a architektonickou konstrukcí. Z bazaru vyzařuje starověk a lidová kultura. Lze jej považovat za jeden z nejstarších bazarů Taškentu, dokonce i celé Střední Asie. Tento bazar byl známý již ve středověku a měl velký význam, neboť se nacházel na hedvábné stezce.

Moderní bazar Čorsu je samozřejmě důkladně obnoven, bylo zde postaveno mnoho nových krytých řad a obchodů, ale i přesto vyzařuje originální kouzlo orientu.

Zvláštní zájem tento bazar vyvolává i proto, že se nachází v samém srdci historického a architektonického komplexu, je datovaný XVI. – XVIII. stoletím. Je to komplex medresy Kukeldaš (медресе Кукельдаш) a Chodži Achrara (Ходжа Ахрара), mešita Jami (Джами). Z dochovalých zápisků z minulých staletí se můžeme dozvědět, že na hlavním bazaru Taškentu bylo nespočet řad se zbožím, malé obchody, karavany s přístřešky, čajovny a další zařízení. Již v těchto dobách Čorsu představoval celé nákupní město.

Sortiment na dnešním bazaru Čorsu je rozdělen takto: 1) potraviny 2) řemeslné řady 3) oděvní trh. Zvláštní zájem poutají první dva úseky, které jsou umístěny pod velkými krytými pavilony, z nichž většina má modré kopule východního typu. V centru celého tržiště se nachází hlavní, největší kopule, svými rozměry a tvarem připomíná kopuli cirkusu (který se mimochodem nachází ve stejné oblasti Taškentu). Pod touto kopulí se nachází mnoho řad s ovocem a zeleninou a zbožím určené pro domácnost.

Produkty jsou také rozděleny do sekcí. Na tržišti je např. jedna sekce, kde se obchoduje výhradně s mléčnými výrobky. V podstatě je to katyk (катык), prodává se tam například kyselé mléko, kefir, tvaroh nebo kurt (курут). Kurt je známý východní pokrm. Obvykle jsou to bílé tvarohové sušené kuličky různých velikostí (o poloměru 1,5 - 4 centimetry a více). Ale vyskytují se i jiné tvary - koule, kostky, nebo tzv. prstíky. Vyrábí se ze sjuzmy (сюзьмы). Jedná se o druh s hojným přidáním soli. Kurt je poměrně sytý, a přestože to může znít zvláště, toto jídlo hasí žízeň v parném období. Od pradávna si obchodníci a poutníci brali s sebou na cestu kurt, protože si zachovává chuť a nepodléhá rychle zkáze.

Dále na tržišti následují řady se sušeným ovocem a orientálními specialitami. Návštěvníci by zpravidla chtěli okusit všechno, např. navat (нават), parvardu (парварда), arašidy v cukru, pestré sultánky (sušená vinná réva bez pecek), rozinky, sušené meruňky, ořechy, mandle, lískové oříšky, pistácie. Nejslavnější uzbeckou lahůdkou je navat (нават) vyrobený z koncentrovaného cukrového sirupu, který v procesu vaření krystalizuje. Na první pohled by se mohlo zdát, že jsou to velké krystaly drahých kamenů. Navat bývá různých odstínů: od bělavé po světle žlutou až do tmavě hnědé barvy (v závislosti na délce vaření).

V oddělení oděvů se na bazaru prodává různé evropské i národní oblečení, stejně tak tkaniny různých barev a kurpači (курпачи), což jsou tradiční bavlněné matrace. Národní oblečení čapany a šaty z chan-atlasu atd. (чапаны, платье из хан-атласа) a pokrývky hlavy ťubetějky, turbany (тюбетейки, чалмы) jsou velmi pestré a barevné. Každá barva i ornament má svůj význam. Například, podle ťubetějky lze poznat, odkud člověk přijel, a kvůli jaké příležitosti si vzal tuto pokrývku hlavy.

Při návštěvě bazaru Čorsu můžeme spatřit nejen původní dary slunečního Uzbekistánu, ale máme možnost dozvědět se mnoho zajímavých etnografických nuancí ze života domorodých obyvatel.

Obrázek 7: Tržiště Čorsu

Dostat se na tržiště je možné z jakéhokoliv místa ve městě, například autobusem, maršrutkou (taxi-minibus), a nebo se také můžeme dostat na bazar Taškentským metrem do stejnojmenné zastávky Čorsu. Oba východy z metra Vás dovedou na rušné tržiště. Závěrem můžeme dodat, že na každém orientálním bazaru je běžné smlouvat, ceny jsou stanoveny vysoko s ohledem na následné smlouvání. [28]

2.1.2 Aktuální rozvoj města

Taškentská televizní věž

Taškentská televizní věž je se svými 375 metry druhou nejvyšší stavbou ve Střední Asii. Věž se nachází v nadmořské výšce 480 metrů. V Taškentu je tato věž považována za dominantu města. Stavba začala roku 1978 a do provozu byla uvedena 15. ledna roku 1985. Autory projektu jsou J.P. Semaško (Ю.П. Семашко) a N.G. Terzijev (Н.Г. Терзиев-Царуков). Konstrukci vytvořili E.P. Morozov (Е.П. Морозов) a M.D. Mušejev (М.Д. Мушеев). Stavba je z oceli a váží více jak 6000 tun.

Obrázek 8: Taškentská televizní věž

Taškentská televizní věž se skládá ze tří částí: hlavního tubusu, mřížového rámu a tří nohou, které jsou pevnou oporou celé stavby. Je postavena s ohledem na seismické nebezpečí regionu a je schopna odolat zemětřesení o síle devíti stupňů Richterovy stupnice. Její stabilita je zajištěna třemi nosiči – nohami kuželovitého tvaru, z nichž každý dosahuje výšky 93 metrů.

Doprava

Charakterizujeme-li dopravu hlavního města Uzbekistánu, je třeba zmínit především význam a nezastupitelnou roli taškentského metra a železničního uzlu.

Taškentské metro

Výstavba metra začala po zemětřesení roku 1966. Po jedenácti letech, roku 1977, na počest 60. výročí SSSR byla zprovozněna první linka metra, která spojovala hustě osídlenou oblast Taškentu – Čilanzar (Чиланзар) s centrem města. Je dlouhá 12,2 kilometrů a má devět stanic. Budování metra pokračovalo a po uplynutí několika let byla zprovozněna druhá trasa, jejíž stavba byla ukončena v roce 1991. V roce 2001 byla dostavěna poslední část podzemní dráhy, která spojuje centrum s lidnatou oblastí Junus Abad (Юнус-Абад), měří 6,4 km a cestující mohou využívat šest nástupních stanic. Celková délka taškentského metra je 36,2 km, vlak zastavují v současné době ve 29 stanicích. [15]

Obrázek 9: Trasa metra

Všechny stanice metra mají neopakovatelný architektonický ráz. Některé zdobí broušené mramorové sloupy, jiné zase křišťálové lustry. Velkou roli v designu hraje osvětlení, které např. na jedné stanici vytváří atmosféru slavnostního plesového sálu. Na jiné zas dávají pocítit tajemství katakomb. Každá stanice má svůj osobitý vzhled.

Turisté by však měli mít na paměti, že je v podzemní dráze města Taškent zakázáno fotografovat. [24]

Taškentské vlakové nádraží

Jedním z hlavních dopravních uzlů hlavního města Uzbekistánu je vlakové nádraží "Taškent". Nádraží je určitou bránou pro vstup do města, bylo postaveno v 19. století, kdy vznikala nová ruská část města. První trasa byla zprovozněna 1. května 1899, železnice spojovala Taškent s Krasnovodskem (Красноводск), nyní město Turkmenbaši (Туркменбаши) v Turkmenistánu. Dne 1. ledna 1906 byl zahájen provoz na železniční trati Taškent – Orenburg. Železnice tak spojila hlavní město Uzbekistánu nejen s Ruskem, ale i se všemi zeměmi Euroasie.

Budova vlakového nádraží "Taškent" byla postavena rovněž v roce 1899. Později bylo nádraží mnohokrát opravováno a rekonstruováno. V roce 1957 byla postavena nová budova. V letech druhé světové války právě tímto nádražím prošly stovky tisíc uprchlíků z východní Evropy. V roce 1984 u nádraží byla uvedena do provozu stejnojmenná stanice metra "Taškent".

Dnes je Severní nádraží "Taškent" hlavním dopravním uzlem, zajišťujícím přepravu cestujících na regionálních i mezinárodních spojích. Odtud jezdí vlaky do Samarkandu, Buchary a dalších měst.

2.2 Dotazník – aktuální průzkum

Záměrem dotazníku bylo provedení průzkumu zaměřeného na obecné zjištění informací o vztahu bývalých občanů Uzbekistánu k tomuto státu. S cílem zjistit názory na aktuální otázky, bylo občanům Uzbekistánu, žijícím v Čechách, položeno 6 otázek. Většina respondentů byli moji rodinní příslušníci, zbylou část představovali příbuzní studentů Západočeské univerzity, kteří rovněž pocházejí z Uzbekistánu. Dotazník vyplnilo 20 respondentů.

V první otázce jsme zjišťovali, proč původní obyvatelé Uzbekistánu opustili republiku a zda nelitují tohoto kroku. Ve druhé otázce nás zajímalo, zda imigranti navštívili Uzbekistán od svého odchodu ze země. Dále byl průzkum zaměřen na dodržování uzbeckých či ruských svátků. Vzhledem k tomu, že v Uzbekistánu žijí i jiné národnostní skupiny, jako například ruská nebo korejská, není třetí otázka zaměřena striktně na uzbecké (muslimské) svátky. Dotazníky byly zadávány v České republice, předpokladem tudíž bylo, že zde respondenti trvale žijí. S tím je spojena následující čtvrtá otázka, ve které zjišťujeme, jak jsou vnímány české tradice. Česká republika se nachází na jiném kontinentu než Uzbeká republika, proto mě zajímalo (5. otázka), zda dotazovaní v Čechách postrádají nějaké zboží (potraviny, oblečení, věci denní potřeby). V poslední, šesté otázce zjišťuji, zda by se do Uzbekistánu chtěli bývalí občané natrvalo vrátit.

Při sestavování dotazníku, byla stanovena určitá kritéria a vypracována metodika zpracování a vyhodnocení získaných výsledků. K základním kritériím patří především oslovené osoby – respondenti, kteří mají své původní kořeny v Uzbekistánu a pravděpodobně z různých důvodů a v různém období přišli do České republiky. Při sestavování dotazníku jsme brali v úvahu možné důvody opuštění původní vlasti, zda se do země vrací či litují svého odchodu. Zároveň si uvědomujeme, že není jednoduché adaptovat se na odlišné podmínky, na zcela jiné kulturní tradice, odlišné náboženské vyznání atd. Nešlo nám o zjišťování, zda respondenti důsledně dodržují veškeré české tradice a svátky, domníváme se ale, že určité povědomí o typických českých tradicích je poměrně žádoucí. Jelikož sama pocházím z Uzbekistánu, zajímá mě, zda respondenti vnímají chybějící sortiment zboží stejně, jako to cítím já. Nakonec jsme se rozhodli zjistit, zda se chtějí respondenti vrátit natrvalo do Uzbekistánu. Tuto otázku jsme se rozhodli položit i přesto, že se dala očekávat záporná odpověď, neboť všichni opustili republiku po

důkladném zvážení a měli jistě konkrétní důvod opustit svoji vlast.

V hodnocení dotazníku budu konfrontovat zjištěné informace s vlastními pocity, výsledkem tedy bude do určité míry subjektivní porovnání, opírající se o objektivně zjištěné poznatky.

2.2.1 Vyhodnocení dotazníku

Nyní bychom mohli přejít k výsledkům. Na první otázku téměř většina dotazovaných odpověděla stejně. Zemi opustili z důvodu nepříznivé ekonomické situace.

V Uzbekistánu je bohužel velká nezaměstnanost. Je to celkem pochopitelné, neboť v zemi žije přibližně 24,6 milionu lidí. I když hlavní město Taškent vzkvétá, musíme vzít v úvahu, že takto neprosperuje celý Uzbekistán. Pokud opustíme velká města, převládají malé vesničky, postavené na vyprahlé půdě, kde je o práci velká nouze. Odpověď na první otázku pro nás nebyla tak překvapivá. Většina dotazovaných (11 lidí) odjela ze země kvůli nepokojům ve státě. Po rozpadu Svazu sovětských socialistických republik se ruská menšina v Uzbekistánu stala utlačovanou skupinou obyvatel. Podle výpovědí rodinných příslušníků se Uzbeki začali chovat nepřívětivě k etnickým Rusům. Od slovních napadení po noční rvačky. Z tohoto důvodu vycestovalo ze země mnoho Rusů. Naštěstí dle zjištění tyto nepokoje netrvaly dlouho, neboť prezident republiky Karimov má za manželku Rusku (Tatyanu Karimovu) a tyto nepokoje okamžitě potlačil. Nicméně i přes nápravu někteří lidé ze země odešli. Dalším důvodem byla snaha o zajištění lepší budoucnosti pro své potomky a rodiny ať již z důvodu výše uvedené nezaměstnanosti či kvůli lépe dostupnému vzdělání nebo lékařské péči. (viz. viz. Obrázek č.2 v příloze grafy)

Po rozpadu Sovětského svazu došlo ke změnám a uzbečtina se stala úředním jazykem. Tento jazyk rychle našel své místo nejen na úřadech, ale i ve školách, kde se do té doby vyučovalo pouze rusky. Uzbecký jazyk nebyl mezi obyvatelstvem příliš zakořeněný a znali jej prakticky pouze uzbecké rodiny. Součástí otázky bylo zjištění, jestli respondenti litují odchodu z Uzbekistánu. Odpověď byla jednoznačná u všech dotazovaných. Nikdo svého odchodu nelituje. Někteří dodali, že v porovnání s Uzbekistánem se jim v Čechách žije o mnohem lépe. Zde získané odpovědi plně korespondují s mými názory, rovněž moje rodina odjela kvůli občanským nepokojům.

Na další otázku nebylo dle mého názoru jednoduché odpovědět: zjišťovala jsem, zda by dotazovaní uzbeckou republiku ještě navštívili. Díky úředním nařízením v České republice není pro imigranty lehké se do země, byť jen dočasně vrátit, a proto jen velmi malá část dotazovaných zemi ještě navštívila. Kromě již zmiňovaných nařízeních hraje roli i finanční náročnost cest. Do země nejsou směřovány nízkonákladové lety a cestování po zemi je ještě k tomu velice časově náročné. Mile mě překvapila jedna odpověď, podle které by se dotazovaná vrátila do Uzbekistánu, ale jen za účelem turistiky. Ráda by totiž tuto zemi ukázala rodině, tedy svému manželovi, který je Čech, a svým dětem, aby poznali odkud pochází a kde i oni mají své kořeny. S touto odpovědí se zcela ztotožňuji. Uzbekistán je pro turistiku krásná země, vždy přitahoval zájem orient, krásy měst a jiná kultura než je ta evropská. Dva z dotazovaných se ještě jednou po svém odchodu vrátili do Uzbekistánu. (viz. Obrázek č.1 v příloze grafy) Důvody návratu však byly pouze úřední, např. prodloužení platnosti osobních dokladů. Já osobně bych ještě chtěla Uzbeckou republiku navštívit, jelikož tam žije celá má rodina a ráda bych je ještě jednou viděla.

Cílem zjišťování dalšího bodu dotazníku bylo získat informace o tom, zda respondenti i nadále po svém odchodu slaví uzbecké svátky. Všichni dotazovaní byli občany Uzbekistánu, ale nikdo z nich nebyl národností Uzbek. Proto na tuto otázku nikdo neodpověděl kladně, nikdo tedy uzbecké svátky neslaví. Naopak ruské a korejské svátky se dodržují. Uzbecké svátky vyplývají z islámského náboženství a ruské z pravoslavného křesťanství, jsou tedy velice rozdílné. Z toho logicky vyplývá, že respondenti dodržují spíše ruské tradice, nicméně o uzbeckých mají určité povědomí.

Další otázka byla opět zaměřena na dodržování tradic, nyní ale pro změnu českých. Zde se dle očekávání odpovědi mírně lišily. Některými dotazovanými byly po příjezdu do ČR přijímány české tradice nebo svátky jako zvláštní, ale po čase si zvykli a slaví je také. Dalším se zdály tyto tradice obdobné, jen se lišily datem, ale významem zůstaly stejné. Z průzkumu vyplynulo, že většina respondentů české tradice přijala a dále je dodržuje.

Předposlední otázka je zaměřena na zjištění, zda dotazovaným chybí v Čechách nějaké zboží. Tato informace mě zajímala z toho důvodu, že zde sama postrádám některé suroviny. Většinou se jedná o koření. Z otázek vyplynulo, že jen málokomu zde něco chybí. V průzkumu jsem zjistila, že všichni dotazovaní jsou se sortimentem v Čechách spokojeni, nicméně některé potraviny jsou chuťově rozdílné. Tento rozdíl přisuzuji

rozdílnému klimatu mezi Čechami a Uzbekistánem. V Uzbekistánu se velice daří zelenině a ovoci. Plody jsou chuťově sladší a šťavnatější, nepoužívá se tam tolik chemie k hnojení a ochraně před škůdci. Naproti tomu se zelenina do Čech převážně dováží a vlivem převozu se rychleji kazí. Co se týče jiného zboží kromě některých surovin, je sortiment prakticky stejný.

V poslední otázce jsem chtěla zjistit, zda by se někdo z dotazovaných chtěl vrátit natrvalo do Uzbekistánu. Z údajů vyplynulo, že by se žádný z respondentů neměl zájem vrátit zpět. Někteří však uvedli, že by tam jeli jen na dovolenou jako turisté. Z výpovědí mých rodinných příslušníků také vyplynulo, že by natrvalo do Uzbekistánu vrátit nechtěli. Jsou ale spojeni trvalým poutem se svými rodinnými příslušníky a příbuznými, které by si ještě přáli navštívit. V mém případě toto není možné z důvodu současných vízových a imigračních nařízení přijatých v České republice i Uzbekistánu.

Dále zařazuji dotazník v podobě, ve které byl předložen respondentům.

2.2.2 Vzor dotazníku

- 1) Z jakého důvodu jste opustil/a Uzbekistán? Litujete toho?
- 2) Navštívil/a jste tuto zemi od svého odchodu?
- 3) Dodržujete uzbecké (ruské) svátky?
- 4) Jak vnímáte české tradice?
- 5) Je zboží, které Vám v Čechách chybí ? (obchody, potraviny, oblečení...)
- 6) Chtěl/a byste se vrátit natrvalo do Uzbekistánu? Pokud ano, proč?

Závěr

Bakalářská práce je věnována Taškentu, hlavnímu městu Uzbekistánu. Abychom podali co nejuvěrohodnější obraz současného asijského města, byla pozornost rovněž věnována základním informacím Uzbekistánu.

V první kapitole jsou stručně charakterizovány základní geografické údaje, k nimž patří poloha Uzbekistánu, vymezení polohy pěti sousedních zemí - Kyrgyzstánu, Tádžikistánu, Turkmenistánu, Afghánistánu a Kazachstánu. Zemi vyživují dvě hlavní řeky, které protékají Uzbekistánem, jedná se o Amudarju a Syrdarju. Uzbekistán se nachází v mírném subtropickém pásmu. V bakalářské práci je stručně charakterizováno politické zřízení Uzbekistánu. Stát svou nezávislost získal roku 1991. V tu dobu byl zvolen za prezidenta Islom Karimov a je jím do současné doby.

Druhá kapitola je věnována hlavnímu městu Uzbekistánu – Taškentu, stručně je rovněž charakterizována Taškentská oblast (poloha, počet obyvatel, územní rozdělení aj.). Taškent má dlouhou historii, existuje více jak 2000 let, dříve však neslo město jiné názvy, např. Čač nebo Šaš. Svůj současný název získal ve 12. století našeho letopočtu. V Taškentu žijí více jak dva miliony obyvatel.

Další podkapitoly jsou věnovány různým pamětihodnostem Taškentu. Z mnohých zajímavostí jsem zvolila monument Statečnost, bazar Čorsu, Taškentský cirkus atp. V další menší podkapitole je pozornost věnována dopravě. Je zmiňováno především Taškentské metro a velký význam železniční dopravy.

Za vlastní praktickou část bakalářské práce můžeme považovat zařazený dotazník a jeho vyhodnocení. Smyslem dotazníku bylo provedení průzkumu zaměřeného na obecné zjištění informací o vztahu bývalých občanů Uzbekistánu k tomuto státu. S cílem zjistit názory na aktuální otázky, bylo občanům Uzbekistánu, žijícím v Čechách, položeno šest otázek. Údaje byly získány od rodáků a jejich rodinných příslušníků, určitou část respondentů představovali příbuzní studentů Západočeské univerzity, kteří rovněž pocházejí z Uzbekistánu. Dotazník vyplnilo 20 respondentů. Otázky byly otevřené, respondenti měli možnost napsat svůj subjektivní pohled na dané téma. Lze konstatovat, že jsem se nejvíce ztotožňovala s respondentkou, která odpověděla na otázku „Navštívil/a jste tuto zemi od svého odchodu?“ takto:

Ne, nenaštívila, jelikož nebyl čas ani peníze. V budoucnu bych ale ráda Uzbekistán ukázala své vlastní rodině, aby mohli poznat, kde se jejich maminka a manželka narodila a strávila své dětství. Jako turistická destinace je Uzbekistán krásná země.

S touto odpovědí se ztotožňuji.

Práce obsahuje ilustrační obrazovou přílohu vztahující se ke zkoumanému tématu. Součástí práce je výběrově sestavený autentický slovníček výrazů, souvisejících s daným tématem.

Resumé

Бакалаврская работа посвящена Ташкенту - столице Узбекистана. Работа состоит из двух глав, в первой излагаются наиболее важные географические данные об Узбекистане. Республика Узбекистан, расположенная в центральной Азии, граничит с пятью государствами. На территории страны протекают две большие реки Амударя и Сырдаря. Главой государства является президент Ислам Каримов. Официальным языком является узбекский.

Во второй главе дается всесторонняя характеристика города Ташкент, коротко описывается также его история. Упоминаются наиболее интересные достопримечательности, находящиеся в Ташкенте, например, базар Чорсу, Ташкентский цирк. Отмечается большое значение метрополитена и железной дороги. В последней практической части работы приводятся результаты анкетирования. Анкета задавалась студентам ЗЧУ и их родственникам, которые когда-то жили в Узбекистане. Целью анкеты, содержащей шесть вопросов, являлось выявление мнения опрашиваемых относительно сохранения узбекских традиций, уровня жизни в Узбекистане и т.п. Составной частью работы является приложение: графическое оформление результатов анкетирования и краткий словарь актуального словарного запаса.

Abstract

This bachelor thesis is focused on Tashkent – the capital city of Uzbekistan. The theoretical part is divided into two main chapters. In the first chapter it is outlined the most important geographical data about Uzbekistan. Uzbekistan is situated in Central Asia, bordering with 5 states. Amu Darya and Syr Darya flow through the country. The head of state is President Islam Karimov. The official language is Uzbek.

The second chapter is devoted to the capital - Tashkent. There is briefly described the history of the city. There are also mentioned the most interesting monuments located in Tashkent for example: Chorsu Bazaar, or Tashkent circus. The practical part is based on the questionnaire survey which researches general information concerning the relationship former citizens of Uzbekistan to the State. In annex we can find graphs and Glossary.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

1. BATEMAN, Graham a Victoria EGAN. Zeměpis světa: encyklopedie : [přehled všech států a závislých území : příroda, dějiny, politika, hospodářství. V Praze: Columbus, 1995. ISBN 80-7176-022-6.
2. HORÁK, Slavomír. Střední Asie mezi Východem a Západem. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0906-1.
3. MAYHEW, Bradley, Mark ELLIOTT, Tom MASTERS a John NOBLE. Střední Asie. První české vydání. Překlad Eva Cachová, Dana Štursová. Praha: Svojtka & Co., 2015. Z řady průvodců Lonely Planet. ISBN 978-80-256-1312-2.
4. NEKRASOVA, E.G. Termez i ego architekturnye pamjatniki. Taškent: Fan, 2001. ISBN 564802794X.
5. ROUX, Jean-Paul, MÜLLER, Zdeněk (ed.). Dějiny střední Asie. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007. Dějiny států (Nakladatelství Lidové noviny). ISBN 978-80-7106-867-9.
6. VOLNÝ, Zdeněk (ed.). Toulky minulostí světa. 1. vyd. Praha: Via facti, 2007. ISBN 978-80-239-9452-0.
7. УСПЕНСКАЯ. Ташкент - прекрасная эпоха. 1. Новый Мир Искусства, 2008. ISBN 978-5-902640-06-6.

Internetové zdroje

8. www.advantour.com/rus/uzbekistan/geography/rivers.htm
9. Горы Узбекистана. Advantour [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.advantour.com/rus/uzbekistan/geography/mountains.htm>
10. История Узбекистана. Uzbhistory [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://uzbhistory.ru/>
11. Города и регионы Узбекистана: История Ташкента. Central Asia Travel [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.centralasia-travel.com/ru/countries/uzbekistan/sights/tashkent_history
12. Узбекистан: История Узбекистана. Central Asia Travel [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.centralasia-travel.com/ru/countries/uzbekistan/history>
13. История Ташкента. С древнейших времен до наших дней. Mytashkent [online]. 2007 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://mytashkent.uz/istoriya-tashkenta-s-drevneyshih-vremen-do-nashih-dney/>
14. Метро в Узбекистане, Ташкент. Livejournal: chistoprudov [online]. 2015 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://chistoprudov.livejournal.com/167503.html>
15. Республика Казахстан. Akorda [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.akorda.kz/ru/republic_of_kazakhstan/kazakhstan
16. Узбекистан: Образование. Academic [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z:

http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_geo/5066/%D0%A3%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D0%BA%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD

17. *Государственные символы Республики Узбекистан: государственные символы* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: <http://www.uzbekistan.kg/uz2.php>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa Uzbekistánu a sousedních států.....	5
[online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://gotraveluzbekistan.com/userfiles/files/map.jpg	
Obrázek 2: Prezident Islom Karimov.....	13
[online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.bbc.com/uzbek/lotin/2015/03/150327_latin_uzbekistan_election_monitoring	
Obrázek 3: Státní vlajka Uzbeké republiky.....	14
[online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.vlajky-statu.cz/vlajka_nahled.php?id_vlajka=207&rozmer=800	
Obrázek 4: Státní znak.....	15
[online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.wikiwand.com/cs/St%C3%A1tn%C3%AD_znak_Sov%C4%9Btsk%C3%A9ho_svazu	
Obrázek 5: Monument Statečnost.....	20
http://tema-travel.ru/post.php?fname=2011_tash	
Obrázek 6: Taškentský cirkus.....	21
[online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.romanhynek.cz/travel/postcards/img_pohledy/AS/uzbekistan%28taskent%2918.jpg	
Obrázek 7: Tržiště Čorsu.....	23
[online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.alamy.com/stock-photo-uzbekistantashkentchor-su-bazaar-57985485.html	
Obrázek 8: Taškentská televizní věž.....	24
[online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.romanhynek.cz/travel/postcards/img_pohledy/AS/uzbekistan%28taskent%2922.jpg	
Obrázek 9: Trasa metra.....	26
[online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.alamy.com/stock-photo-uzbekistantashkentchor-su-bazaar-57985485.html	

Přílohy

Slovníček česko-ruský

B

břeh břег (-а), м-

D

délka протяжение (-я), с-

doprava транспорт (ы), м-

dotazník анкета (ы), ж-

F

fauna фауна (ы), ж-

flóra флора (ы), ж-

H

historie история (-и), ж-

hlavní město столица, ж-

hora гора (ы), ж-

hranice рубеж (-и), м-

hymna гимн (ы), м-

J

jezero озеро (-а), с-

jih юг (-а), м-

M

metr метр (ы), м-

metro метро (-о), с-

město город (-а), м-

muslim мусульманин (-е), м-

muž мужчина (ы), м-

N

národ нация (-и), ж-

nacházet se находиться

nezávislost независимость (-и), ж-

O

oblast область (-и), ж-
 obyvatel житель (-и), м-
 osídlení население (-я), с-

P

památník памятник (-и), м-
 pamětihodnost достопримечательность (-и), ж-
 parlament парламент (ы), м-
 pevnina суша (-и), ж-
 pláň равнина (ы), ж-
 podnebí климат (ы), м-
 poušť пустыня (-и), ж-
 pravoslavná víra православие (-я), с-
 prezident президент (-ы), м-
 předhůří предгорье, с-

R

republika республика (-и), ж-
 rodina семья (-и), ж-
 rozloha площадь (-и), ж-
 řeka река (-и), ж-

S

sever север (а), м-
 soutok слияние (-я), с-
 srážky осадки, м-
 stanice станция (-и), ж-
 stát государство (-а), с-

T

teplota ovzduší температура атмосферы
 trh базар (ы), м-

U

údolí долина (ы), ж-

V

venkov деревня (-и), ж-
vlak поезд (-а), м-
vlajka знамя (-ёна), м-
vodní nádrž водохранилище (-а), с-
volby выборы (ы), м-
východ восток, (-и), м-

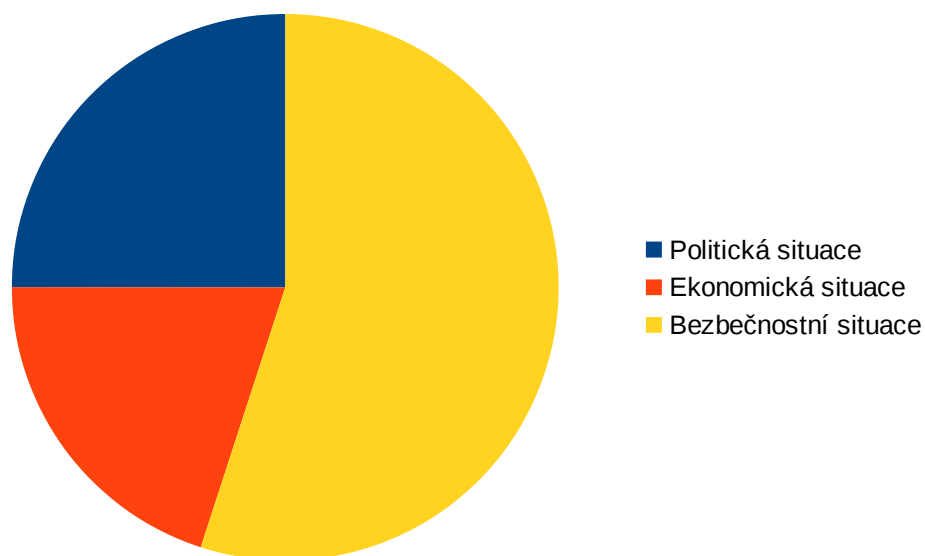
Z

západ запад (-ы), м-
zavlažování орошение (-я), с-
zemětřesení землетрясение (-я), с-
znak герб (ы), м-
zvíře зверь (-и), м-

Ž

žena женщина (ы), ж-

Grafy

Obrázek 1: otázka č. 1: 1. Z jakého důvodu jste opustila Uzbekistán? Litujete toho?

Obrázek 2: otázka č. 2: Navštívil/a jste tuto zemi od svého odchodu?

Ukázka odpovědí z dotazníku

1. Z jakého důvodu jste opustila Uzbekistán? Litujete toho?

Naše rodiče se rozhodli opustit Uzbekistán a odstěhovat se do Ruské federace v roce 2003, kdy nám uzbecká vláda oznámila, že dosavadně platný úřední ruský jazyk bude zrušen i ve školách a nahrazen uzbeckým jazykem. Přestože jsme v Uzbekistánu žili od samého narození, naším mateřským jazykem byla odjakživa ruština a uzbečtinu jsme se učili ve škole pouze jako jeden z dalších cizích jazyků. K zásadnímu rozhodnutí našich rodičů kromě všeho přispěla nepříznivá ekonomická situace a velká míra nezaměstnanosti v celé zemi. Tento stav bohužel trvá dodnes a žádné zlepšení není na obzoru. Podle mého názoru rozhodnutí našich rodičů bylo naprosto správné a vnímám ho jako velkorysý krok vůči nám se sestrou, protože se museli vzdát všeho, co měli jen proto, abychom se sestrou mohly dostudovat ve svém rodném jazyce a získat kvalitní středoškolské vzdělání.

S odstupem času mohu naprosto s jistotou říct, že vůbec ničeho nelituji, spíše naopak jsem moc ráda, že jsme v Uzbekistánu nezůstali, protože v opačném případě bychom nemohli mít ten život, který máme teď.

2. Navštívil/a jste tuto zemi od svého odchodu?

Ne, nenavštívila, jelikož nebyl čas ani peníze. V budoucnu bych ale ráda Uzbekistán ukázala své vlastní rodině, aby mohli poznat, kde se jejich maminka a manželka narodila a strávila své dětství. Jako turistická destinace je Uzbekistán krásná země.

3. Slavíte uzbecké (ruské) svátky?

Typické uzbecké svátky jako je například Navruz neslavím. Slavím pouze ruské a korejské svátky.

4. Jak vnímáte české tradice?

Od samého začátku mi české tradice připadaly ve srovnání s ruskými nebo uzbeckými tradicemi velice zvláštní. Ale s časem jsem si na ně postupně zvykla a už mi tak zvláštní jako na začátku nepřipadají. Tradice a zvyky, které Češi dodržují na Vánoce a Velikonoce se mi moc líbí.

5. Je zboží, které Vám v Čechách chybí?

V České republice mi nejvíce chybí slané okurky, černý chléb a pořádný ocet. Jinak nic víc tady nepostrádám.

6. Chtěl/a byste se tam natrvalo vrátit? Pokud ano, proč?

Ne, nechtěla. Důvody byly popsány v bodě 1.